

Régiók Bizottsága vélemény – Tárgy: „A Bizottság közleménye – A Közösség lisszaboni programjának végrehajtásáról: Politikai keretek az EU gyáriparának megerősítésére – egy integráltabb iparpolitikai megközelítés felé”

(2006/C 229/04)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Bizottság közleményére a következő tárgyban: „A Közösség lisszaboni programjának végrehajtásáról: Politikai keretek az EU gyáriparának megerősítésére – egy integráltabb iparpolitikai megközelítés felé”, COM(2005) 474 final;

tekintettel az Európai Bizottság 2005. október 12-i határozatára, melyben az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265. cikkének első bekezdése alapján kikéri az RB véleményét e tárgyban;

tekintettel elnökének 2005. november 10-i határozatára, melyben a „Gazdaság- és szociálpolitika” szakbizottságot vélemény kidolgozásával bízta meg e tárgyban;

tekintettel az RB véleménytervezetére (CdR 39/2006 rev. 2), melyet a „Gazdaság- és szociálpolitika” szakbizottság 2006. április 6-án elfogadott (előadó: **Onno HOES**, Noord-Brabant tartomány képviselője, NL/ALDE);

MIVEL:

- 1) A megújuló és korszerű, iparunk versenyképességére irányuló európai iparpolitika a „növekedés és foglalkoztatás” menetrend elsőrendű prioritása, hiszen az alapjául szolgáló kérdések az EU minden régióját érintik, a mögötte rejlő folyamatok pedig lendületesek és sürgetőek. Az RB ezért üdvözlözi az Európai Bizottság törekvéseit és azt, hogy kész komoly eszközökkel segíteni a szükséges reformokat.
- 2) A világgazdaságban megfigyelhető gyors változásokat tekintve nincs vesztegetni való idő. Az európai ipar versenyhelyzete jelentős nyomás alatt áll. Ez a körülmény külön nyomást gyakorol az európai iparpolitika megújulásának ütemére és ütközésére. Az RB értékeli azt az elkötelezettséget, amelyet az Európai Bizottság kért és kapott a különböző gazdasági ágazatok szervezeteitől, de kételkedik abban, hogy ez elegendő kapcsolódási pontot nyújt. A világméretű gazdasági verseny kontextusában Európa jövőbeli erejét főként versenyképes régiókban összpontosítja, amelyeket a „szilícium-völgy” („*Silicon Valley*”) koncepciójának és a Világgazdasági Fórum (*World Economic Forum*) filozófiájának ihletésére ebben a véleményben „völgyeknek” nevezünk. Az ilyesfajta európai „völgyek”, melyek a klasszikus ipari és gazdasági ágazatokra támaszkodnak, a jövőbeli gazdasági és társadalmi megújulás motorjai.
- 3) Példaként szolgálhatnak Stockholm, Cambridge, Bajorország, Rhône-Alpes vagy Délkelet-Hollandia régiói, illetve Värmland, Riga és Sachsen-Anhalt felvirágzásnak indult régiói. Az RB felhívja az Európai Bizottságot, hogy ezt a koncepciót állítsa az európai iparpolitikáról szóló „új menetrend-jének” középpontjába, így jobban ráhangolódva a regionális-gazdasági súlypontok kialakítására. Ez a jelenlegi, a keretfeltételek létrehozásának szintjén megrekedő és ebben a tekintetben túl kevésbé újító erejű javaslatok jelentős megszigorítását jelenti. Főként az ágazatközi fejlesztések új technológia-termék-piac kombinációkra irányuló ösztönzésének kell központi szerepet kapnia az európai iparpolitikában.
- 4) Az RB a jelen véleményben számos konkrét javaslatot tesz a közösségi eszközrendszer jelentős megszigorításának és további integrációjának tekintetében. Ennek szilárd alapjait már az EU soron következő német elnöksége alatt meg kell teremteni, az Európai Bizottságot és az Európai Parlamentet pedig arra hívjuk fel, hogy újító és aktív politikát dolgozzon ki e tekintetben.

a 2006. június 14–15-én tartott 65. plenáris ülésén (a június 14-i ülésnapon) elfogadta az alábbi véleményt.

1. A Régiók Bizottsága álláspontja

Ágazatközi javaslatok

1.1 Az Európai Bizottság munkatervében hétféle ágazatközi kezdeményezésre tesz javaslatot azzal a céllal, hogy a közös kihívások megválaszolása érdekében ágazatközi kezdeményezésekre ösztönözze a különböző ágazatokat tömörítő csoportokat, és hogy növelje a különböző ágazatok közötti szinergiát.

- a szellemi tulajdonjog védelmének szabályozásáról szóló kezdeményezés;
- a versenyképességgel, energiával és a környezettel foglalkozó magas szintű munkacsoport;
- intézkedések a (nemzetközi) piacra jutás terén;
- új jogszabály-egyszerűsítési program;
- ágazati szakismeretek fejlesztése (jobban képzett személyzet);
- az ipari szerkezetátalakítás irányítása;
- a kutatás és innováció integrált megközelítése.

1.2 Kivétel nélkül olyan intézkedésekről van szó, amelyek kiemelkedően fontosak az európai ipari ágazatok versenyképességének növekedése szempontjából. Ezért az RB általánosságban határozottan támogatja a javaslatokat. Pozícióját tekintve kéri, hogy kiemelt figyelmet kapjon az ipari szerkezetátalakítás irányítása, hasonlóan sok figyelmet kell fordítani azonban a jogalkotás egyszerűsítésének új programjára is. Ebben a keretben ez a lényegi tényező: innen kell átváltani az új, a régiókból kiinduló iparpolitika figyelemmel kísérésére és támogatására. Gyermekeink jólétének biztosítása érdekében az Európai Unió versenyképességének központi szerepet kell kapnia abban a vitában, amely arról folyik, hogy hogyan válaszoljunk a globalizáció kihívásaira és lehetőségeire. Az RB elutasítja a régi vívmányok megőrzésére irányuló, túlra összpontosító protekcionista megközelítésmódot. Az olyan kezdeményezéseket, mint az Európai Bizottság által javasolt globalizációs alap nem passzívan, hanem fejlesztésorientáltan kell felhasználni, például új, nagy potenciállal rendelkező ágazatokra irányuló képzésekre.

1.3 Az RB támogatja, hogy nyomatékosabban keressük a kapcsolatot az Európai Bizottság regionális innovációs politikájával, amely szintén egyértelműen a klaszterekre és az együttműködés új formáira irányul. Európában számos jó példa található az Európai Bizottság és a régiók együttműködésére, utalhatunk például a „*Connecting, creating and enabling winners*” elnevezésű észak-brabanti innovációs cselekvési programra (2005–2010).

1.4 Főként az ágazatközi javaslatok kidolgozása teremti meg egy korszerű és integráltabb európai iparpolitika lehetőségét. Ennek fényében a következőkben röviden ki szeretnénk térni néhány javasolt intézkedésre, igyekezve mindenekelőtt az integráltabb megközelítés lehetőségeinek kihasználására felhívni a figyelmet.

A versenyképességgel, energiával és a környezettel foglalkozó magas szintű munkacsoport

1.5 Az energia és a környezet az elkövetkező évek elsődleges fontosságú globális témái.

Az Európai Bizottság ösztönzésével olyan légkörnek kell kialakulnia, amelyben a fenyegetések lehetőségekké változtathatók. Az európai ipar- és kutatáspolitikára számára érdekes új piacok és kapcsolódási pontok fedezhetők fel e területeken.

Ez elősegíti, hogy az energiát és a fenntartható fejlődést (a még inkább környezetbarát termékeket és termelési folyamatokat) ne külön kezeljék, hanem szerves részévé váljanak az ipar- és innovációs politikának. Több figyelmet kellene fordítani az alternatív energiaforrások fejlesztésére. Az energiaköltségek az ipar termelési költségének jelentős hányadát teszik ki. Az RB felhívja a tagállamokat, hogy bővítsék kapcsolatrendszer-építő kapacitásukat annak érdekében, hogy az energiapiac liberalizálása révén a gazdaság szereplői Európában valóban bárholnan beszerezhessék a gázt és a villamos energiát. A helyi és regionális önkormányzatok leginkább az energiaágazat aktív részvényeseiként járulhatnak hozzá cselekvő módon az egyenlő feltételek európai szintű kialakításához.

Ágazati szakismeretek fejlesztése

1.6 Az RB tudomásul kiemeli, hogy az új iparpolitikát a lisszaboni stratégia keretében és a globalizáció fényében kell értelmezni. Az egyes régiókban és országokban megfigyelhető átalakítási folyamatok ezek következményei. Már a szerkezetátalakításról és vállalatáthelyezésekről szóló vélemény (CdR 148/2005 fin) is hangsúlyozta, hogy biztosítani kell a szerkezetátalakítás megfelelő irányítását, ennek kapcsán lásd korábbi megjegyzésünket a globalizációs alap fejlesztésorientált és nem defenzív felhasználásáról. A Brüsszeli intézkedések esetében kulcsfontosságú a gazdasági és társadalmi kohézió ösztönzése, ami a jobban működő és rugalmasabb európai munkaerőpiac egyik alapjaként kell, hogy szolgáljon. Ajánlatos a „társadalmi innováció” szóban forgó prioritásként meghatározott kérdéskörét a középpontba helyezni. Központi kérdés, hogy miként lehet az európai munkavállalók teljes spektruma számára jobban lehetővé tenni a gyakran igen mélyreható változásokat hozó szerkezetváltásokban való részvételt, anélkül hogy emiatt a strukturális munkanélküliség hatásai sújtánák őket.

1.7 A munkatermelékenység, a munkában való részvétel, illetve a munkavállalói mobilitás fokozása kulcsfontosságú az Európai Unió versenyképességének szempontjából. Erre nagyobb figyelmet kell fordítani mind a tagállamok politikájában, mind pedig az EU strukturális alapjainak programjaiban. Emellett bővíteni kell az arra irányuló lehetőségeket is, hogy (átmeneti jelleggel) az EU-n kívülről érkező magasan képzett szakemberek is bejuthassanak az európai munkaerőpiacra. Egy ilyesfajta liberalizálás szintén hozzájárul Európa versenyképességéhez.

Szellemi tulajdonjogok

1.8 Az RB tudomásul veszi, hogy néhány fontos európai gyáripari ágazat még mindig jelentős fölényben van versenytársaival szemben, de a globalizáció ezekre is kedvezőtlen hatással lehet. A szellemi és ipari tulajdonjogok megfelelő védelme kiemelkedő jelentőséggel bír az EU versenyhelyzete szempontjából. A szellemi tulajdon védelme ösztönzőt jelent az innovációs intézkedések és az új üzleti modellek kialakítása szempontjából. A jogszabályozó keretet a gyorsan változó műszaki és társadalmi fejleményekhez kell igazítani. Fontos, hogy a jogalkotás ezen a téren világos legyen és jogi biztonságot nyújtson. A jogszabályok megalkotása és betartása mind európai szinten (közösségi jogalkotás), mind pedig globális szinten (WTO, TRIPS) meg kell hogy valósuljon. Az innováció motorjainak számító KKV-kban tevékenykedő számos vállalkozó még mindig nem tudja, hogy pontosan hogyan is kezelje a szellemi tulajdona sérelmére elkövetett visszaéléseket. Számos KKV számára komoly gondot jelentenek a szellemi tulajdonjogok fenntartásának Európára jellemző rendkívül magas költségei, amelyek jóval magasabbak, mint pl. az Egyesült Államokban. Ami pedig a szabadalmaztatás költségeit illeti: döntő jelentőségű, hogy 30 éves vita után megvalósuljon a közösségi szabadalom. Öt évvel azután, hogy az Európai Bizottság konkrét javaslattal állt elő, az ügyirat még mindig nem jutott túl a Tanácson a nyelvi szabályozásról folytatott vita miatt. Az RB felhívja az Európai Bizottságot, hogy az EKSZ 95. cikke alapján harmonizációs irányelvet dolgozzon ki. Ezáltal a nemzeti szabadalmi szabályozások hatályosak maradhatnak, amennyiben tiszteletben tartják a kölcsönös elismerés elvét. A munkanyelvek számának a szóban forgó tagállam nyelvére és az angolra való korlátozásával a közösségi szabadalom költségeit jelentősen csökkenteni lehetne, ami elsősorban a KKV-knak válna hasznára. Ily módon nemzetközi, versenyképes szabadalom jön létre. Ezenkívül a minimálisra kell csökkenteni a szabadalomtartási adót, amelyet számos EU-tagállamban továbbra is kivetnek, és amely nem ösztönzi az innovációk fejlesztését.

A kutatás és innováció integrált megközelítése

1.9 A 7. keretprogram és a VIK a strukturális alapokkal társítva nagyon fontos támogató és irányító szerepet játszik. A 7. keretprogram eszközei alapvető fontosságúak az Európai Unió versenyhelyzetére és a csúcstechnológiának otthonot adó régiók megerősítésére nézve. A pénzügyi terv megállapításakor költségvetését semmiképpen sem szabad szűkíteni.

1.10 A vélemény külön felhívja a figyelmet az európai regionális-gazdasági súlypontok létrehozásának ösztönzésére („európai völgyek”). Ehhez szükség van a strukturális alapok és az olyan keretprogramok, mint a 7. keretprogram és a VIK még inkább összehangolt felhasználásának lehetőségére a régiókban. Az RB e téren konkrét javaslatok kidolgozására hívja fel az Európai Bizottságot.

Többek között a csúcskutatásra fordított eszközök összefogása fontos. Ennek kulcsszavai: a „nyitott innováció” kultúrája, illetve a klaszterképződés ösztönzése a régiókban.

1.11 Ahhoz, hogy fenntartható gazdasági modellt dolgozzunk ki egy csúcstechnológiát felvonultató régió számára, többre van szükség, mint a kutatásba történő erőteljes beruházásokra. Többek között ezt mutatják a Brainport Eindhoven régió tapasztalatai. Ha egy adott tudásterület alkalmazásainak széles skáláját több innovációs láncon belül ösztönözzük, az új munkahelyeket teremt valamennyi szinten, és gondoskodik az ismeretek megszilárdításáról a régióon belül. A kis- és középvállalkozásoknak ezért ugyanolyan ösztönzőkhöz van joguk, mint az ismeretek fejlesztőinek. Az RB felhívja az Európai Bizottságot, hogy a közösségi programokat és strukturális alapokat célirányosabban használja „sokszorozóként” néhány innovációs lánc régiónkénti ösztönzése érdekében. Ily módon nagyon sok új munkahely keletkezhet a közép- és felsőfokú szakmai képzés, illetve az egyetemi szintű képzés szintjén.

1.12 Az iménti pont vonatkozásában az RB kéri, hogy kapjon kiemelt figyelmet az európai keretprogramok és alapok hozzáférhetősége a KKV-k számára. A tapasztalat ugyanis azt mutatja, hogy ez komoly gondot jelent, és egyszerűsítés nélkül aligha lehet sikeres a főként a KKV-k ösztönzésére irányuló törekvés. Fontos egy „nyitottabb innovációs kultúra” megteremtése, amelyben az eszközök és a projektek hozzáférhetőbb és összefogottabb módon állnak a KKV-k rendelkezésére.

1.13 A regionális innovációs politika tapasztalataiból az derül ki, hogy a KKV-k számára főként az a hasznos, ha közöttük és a nagyobb vállalkozások között kölcsönhatás alakul ki. Ezért utalunk rá, hogy az európai iparpolitikában több figyelmet kellene fordítani a nagy-⁽¹⁾, a közép- és a kisvállalkozások közötti kölcsönhatásra. Ugyanígyen nagy jelentőséggel bír a KKV-k és a kutatóközpontok közötti kölcsönhatás.

1.14 Végül még egy megjegyzés az integráltabb európai iparpolitika esélyeiről. Mindenekelőtt a fenntartható fejlődésre és a társadalmi kohézióra irányuló politikába történő integráció érdemel figyelmet: ezen a téren fontos kihívással néz szembe Európa. A szóban forgó programmal az Európai Bizottság elősegítheti, hogy a fenntartható, tudásalapú európai társadalom irányába történő fejlődés keretében minél előbb figyelmet kapjanak az együttműködés új formái és a termék-piac kombinációk (!) olyan területeken, mint az egészségügyhöz kapcsolódó ipar (egészségügyi-műszaki innováció), a környezet és az energia. Az európai ipar számára ezeken a területeken érdekes új piacok nyílhatnak meg.

1.15 Ezen túlmenően már utaltunk a gazdasági csúcstevékenységek összefogásának és szakosodásának trendjére Európában. Ezt más politikaterületeken is meg lehet erősíteni, például a területfejlesztésben és a modern infrastruktúra terén. Az európai politikában céltobb figyelmet érdemelne a modern európai infrastruktúrára épülő és támaszkodó nemzetközi (határokon átnyúló) csúcstevékenységekre vonatkozó egyértelmű feltételek megállapítása. Emellett José Manuel Barroso-nak, az Európai Bizottság elnökének egy EU-egyetem (EIT) felállítására vonatkozó ötlete is támogatásra érdemes. Egy az Európai Unióon belül működő technológiai csúcscsintézet képes lehet megakadályozni, hogy a tehetségek a világ más részeibe távozzanak, azaz az „agyelszívást”. Legfőbb ideje, hogy az EU is létrehozzon egy olyan intézményt, amely például a bostoni MIT-hez mérhető.

(1) Ebben a vonatkozásban figyelmet kellene fordítani a „nagyvállalatok” fogalmi meghatározására is.

Szektorspecifikus javaslatok

1.16 Az Európai Bizottság a következő új kezdeményezéseket javasolja:

- Gyógyszeripari Fórum
- Az élettudományokkal és biotechnológiával kapcsolatos stratégia féldős értékelése
- A vegyiparral és a védelmi iparral foglalkozó új magas szintű munkacsoportok
- Európai űrprogram
- IKT versenyképességi munkacsoport
- Gépipari politikai párbeszéd
- Versenyképességi tanulmányok sorozata (IKT, élelmiszeripari, divat- és formatervezés)

1.17 Az Európai Bizottság munkaterve háttérét képező ágazattanulmányokból kiderül, hogy számos európai iparág továbbra is képes arra, hogy globális szinten versenyezzen. A „világszínvonalú teljesítményre” nézve meghatározó, hogy az adott iparág milyen mértékben képes megfelelni a szaktudással és az új termékek és termelési folyamatok innovációjával kapcsolatos elvárásoknak.

1.18 Fontos, hogy mind az EU, mind az egyes tagállamok erőteljesen és kirtartóan támogassák ezt az átalakítási és megújulási folyamatot. Az EU nyújtotta segítséggel kapcsolatban megállapítjuk, hogy a jelenlegi uniós keretprogramok hatékony eszközöket bocsátanak rendelkezésre az (új) uniós strukturális alapokkal összefüggésben.

1.19 Olyan ágazatok számára, mint pl. a gépipar és a géprendszerek gyártása, az európai stratégiai napirend megállapításánál kulcsfontosságú, hogy kis számú, de magas színvonalú kutatási projektekre összpontosítsunk. Az ENIAC és Artemis elnevezésű stratégiai menetrendeknek ilyen vonatkozásban alapvető jelentősége van az európai és nemzeti beruházásokra nézve ezen a területen.

1.20 A versenyhelyzetre irányuló folyamatos figyelem mellett azonban fontos megjegyezni, hogy Európa jóléte a jövőben egyre jobban függ az ágazatokon átnyúló tevékenységektől. Ez az Európai Bizottság munkatervében kiemelt figyelmet érdemel. Az iparpolitika ezen a téren a különböző területek „ütköztetésének” ösztönzésével járulhat hozzá a folyamatok meggyorsításához. Ez mindenképpen a termékek és piacok ugrásszerű, látványos innovációjához vezet. Ennek első jelei már megmutatkoznak néhány ágazatban. Gondolhatunk itt az élelmiszer- és gyógyszeripar érintkezési pontjaira (élettudományokkal kapcsolatos ipar), az orvosi biotechnológiára, a gépjárműiparra és a csúcstechnológiás rendszerekre.

1.21 Az Európai Bizottság munkatervében megadott négy átfogó kategória ebből a szempontból kissé hézagos. Az élettudományokkal kapcsolatos iparnál hiányoljuk például a molekuláris orvostudományt, amely pedig fontos terület. Emellett a nanoelektronikáról és a beépített mikrorendszerekről (*embedded systems*) is feltétlenül külön említést kell tenni. A terület jelenlegi fejlődését tekintve a „divat- és formatervezés” helyett is az átfogóbb „kreatív ipar” kifejezést kellene alkalmazni.

1.22 Egyre fontosabb tehát, hogy az ipari tevékenységek egymással összefüggő klaszterjei megfelelő segítséget, az új,

feltörekvő ipari tevékenységek pedig ösztönzést kapjanak. Az RB kéri, hogy mindez nyomatékosabban és határozottabban jelenjen meg az Európai Bizottság munkatervében.

1.23 Az úgynevezett klaszter-modell – a kormányzat, az üzleti élet és a tudományos intézmények intenzív és rendszeres együttműködése – mindezek sikerének érdekében kulcsfontosságú tényező Európa összes innovatív régiója számára. Ilyen régiók például Stockholm, Bajorország, Île-de-France, Rhône-Alpes és Délkelet-Hollandia. A megújult és integráltabb európai iparpolitika keretében ez a klaszteres megközelítés határozott támogatást érdemel.

2. A Régiók Bizottsága további ajánlásai

Európa 2027-ben (jövőkép)

2.1 Az Európai Bizottság munkaterve a lisszaboni stratégiát és a göteborgi célkitűzéseket fejleszti tovább, és ebből a szempontból következetesen kidolgozott dokumentum. Ahogy az imént már említettük, véleményünk szerint sok jó és értékes elhatározást tartalmaz. Ezt kevesen vitatják. Hiányzik azonban a világos jövőkép azzal kapcsolatban, hogyan képes kitűnni Európa globális versenytársai közül.

2.2 Az RB egy ösztönző és lelkesítő jövőkép kidolgozását ajánlja. Hol tart Európa 2027-ben? Hogyan feleltek meg az egyes iparágak a 2006-ban megfogalmazott feladatoknak? Mennyiben gondoskodott az „intelligens régiók” terve gazdasági és társadalmi megújulásról az uniós tagállamokban? Fenntartható, tudásalapú társadalminkban mennyiben sikerült elérni, hogy az energia, a környezet és az egészségügyhöz kapcsolódó ipar új esélyeket és piacokat teremtsen? És így tovább, és így tovább.

Cél az „európai csúcstérségek” kialakítása és a régiók kölcsönhatása

2.3 Ajánlatos határozottabban foglalkozni a kiemelt régiók jó esélyekkel kecsegtető fejlesztésével, és ennek során csatlakozni azokhoz a gazdasági koncentrációkhoz és szakterületekhez, amelyekre az elkövetkező években Európában erőteljes fejlődés lesz jellemző. Abból kell kiindulni, hogy a csúcstérségek támogatása az összes uniós tagállamban erőteljesen hozzá fog járulni a széles körű gazdasági és társadalmi megújuláshoz.

2.4 Ajánlatos, hogy a megújult közösségi iparpolitika keretein belül kritériumokat határozzanak meg az európai kontextusban, illetve az egyes tagállamokban versenyképes csúcstérségek számító régiók feltérképezésére, lehetővé téve az európai beruházási programok forrásainak e versenyképes térségekbe történő átcsoportosítását a nemzeti és regionális beruházások kiegészítéseként, de támogatni kell az ilyen térségek anyagi és szellemi termékeinek az értékesítését is.

A nagy potenciállal rendelkező fejlesztésekre, illetve az új regionális-gazdasági súlypontok kialakítására irányuló megújult európai iparpolitikában az „új szolidaritás” keretén belül külön figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű régiók ösztönzésére. Az RB azt javasolja az Európai Bizottságnak, hogy egyfajta emelőhatást építsen be azáltal, hogy a régiók közötti gazdasági partnerségek létrejöttét a közösségi keretprogramokból és strukturális alapokból folyósítandó támogatások előfeltételeként határozza meg.

Ágazati megközelítés helyett klaszter-megközelítés (új területek)

2.5 Az európai iparpolitika számára a jelenben és a jövőben is fontos célkitűzés Európa élenjáró ágazatainak ösztönzése a „világszínvonal” elérésére. A jövőbeli jólét azonban egyre inkább az ágazatokon átnyúló tevékenységektől függ majd. Az Európai Bizottság munkatervének részét képező „tágabb kategóriákon” belül érdemes jobban kiemelni a már folyamatban lévő, autonóm fejleményeket.

2.6 Ezért az RB ajánlja, hogy az Európai Bizottság új iparpolitikájában több figyelmet kapjon az ágazatokon átnyúló megközelítés stratégiai jelentősége, elismerve a „területek ütköztetésének” erejét. A kormányzat, az üzleti szféra és a tudományos intézmények közötti („triple Helix” néven is emlegetett) strukturális együttműködés ennek nélkülözhetetlen feltétele. Ez a klaszter-modell az új európai iparpolitika egyik névjegykártyája.

2.7 A „területek ütköztetésének” ösztönzése az innovációkra, valamint teljesen új termék-piac kombinációkra irányul. Ez azonban túlmutat a csupán ipari területeken: új lendületről az egyéb, szociális és társadalmi területekkel történő ütközések is gondoskodnak. Az RB ebben a tekintetben utal a művészet és kultúra területével történő ütközésekre (kreatív ipar), a kultúrák közötti ütközésekre (új interkulturális vállalkozások), illetve a szakképzéssel történő ütközésekre (megújult szaktudás). Az EU ezen a téren is fontos, ösztönző szerepet játszhat és ezt meg is kell tennie. Az RB felhívja az Európai Bizottságot, hogy erre fordítson figyelmet a keretprogramokban, illetve az új strukturális alapokban.

Az integráció erőteljesebb ösztönzése

2.8 Különösen az ágazatközi javaslatok kapcsolódnak több ponton is az európai politikák erőteljes integrációs törekvéseihez. A következő pontok elmélyítését ajánlottuk:

- az energia, a környezet és az egészségügyhöz kapcsolódó ipar „társadalmi kérdés” helyett új esélyeket jelentsen a piacon – a jövőbeli fenntartható, tudásalapú európai társadalom keretében (lásd a 2.1. pontot);
- európai „társadalmi innovációs munkacsoport”, amely nem választható el, sőt szerves része az európai iparpolitikának, figyelemmel kísérve a csúcshoz, egyben távlatot nyitva a munkaerőpiac alsó szegmenséi előtt;
- a kutatás és az innováció integrált megközelítése: a keretprogramok és a strukturális alapok jobb összehangolása a tervek és az iránymutatások szintjén, mindenekelőtt a csúskutatás eszközeinek összefogása;
- a közbeszerzési politika figyelmen kívül marad, pedig az ágazatközi kezdeményezések egyikének kellene lennie, méghozzá a közbeszerzési politika keretében Európában

egyre kevesebb lehetőséget kapó KKV-k ösztönzése érdekében;

- más európai politikaterületek is hozzájárulhatnak nemzetközi (határokon túlnyúló) csúcstársaságok létrejöttéhez Európában.

A bürokrácia visszaszorítása, hozzáférhetőség a KKV-k számára

2.9 Az Európai Bizottság munkatervére indokoltan értékelni nagyra a kis- és középvállalkozások innovációs erejét. Az azonban, hogy mennyiben sikerül ténylegesen elérni a vállalkozókat, főként és nagy mértékben az európai szabályozások egyszerűsítésétől függ. A KKV-kra irányuló javaslatok jelenlegi formája következtében erőteljesen csökkenni fog például a KKV-kon belüli K+F szubvencionálásának lehetősége, és ez szöveg ellentétben áll a globális versenyhelyzet megerősítésével. Egy átlagos KKV az Egyesült Államokban már most 7-szer annyit fordít K+F-re, mint egy KKV az EU-ban.

2.10 Egy 15 %-os szubvenció reményében egyetlen vállalkozás sem akarja és tudja majd viselni az EU adminisztratív terheit, ezért az RB a bürokrácia erőteljes megfékezése mellett száll síkra. Ennek arra kell irányulnia, hogy az európai keretprogramok és alapok hozzáférhetőbbé váljanak a KKV-k számára. Az Európai Bizottság minden erre vonatkozó javaslatát határozottan támogatjuk.

A regionális és helyi önkormányzatok mint a KKV-khoz legközelebbi közigazgatási szervek részvétele ebben a feladatban megkönnyíti a KKV-knak az uniós támogatásokhoz való hozzáférést.

2.11 A lisszaboni célok megvalósításának elengedhetetlen feltétele a közösségi jogi szabályozás eredményeképpen jelentkező közigazgatási terhek deregulációja, illetve csökkentése, a jogalkotás szigorú költség-haszon elemzése mellett. A közösségi jogalkotás üzleti életre gyakorolt hatásának értékelése („business impact assessment”) fontos szerepet játszik ebben. Az üzleti hatásvizsgálat minőségi garanciájának egyik peremfeltétele a tárgyilagos módon, egy harmadik, pártatlan fél által történő kivitelezés. Az RB felhívja az Európai Bizottságot, hogy a lehető legrövidebb időn belül dolgozzon ki erre vonatkozó javaslatokat. Ehhez kiindulási alapként a függetlenül működő holland ellenőrző szerv (Közigazgatási Terheket Vizsgáló Tanácsadó Testület, ACTAL) mechanizmusa szolgálhatna.

Végezetül

Utalva az Európai Bizottság jövőre, félidős értékelésére az RB nagy örömmel üdvözlölné, ha választ kapna az ebben a véleményben megfogalmazott javaslatokra és megjegyzésekre. Továbbá arra hívjuk fel az Európai Bizottságot, hogy mérlegelje egy évenként elkészítendő nyomon követő jelentés bevezetését. Az RB kész arra, hogy megjegyzéseket fűzzön ehhez a jelentéshez.

Brüsszel, 2006. június 14.

a Régiók Bizottsága

elnöke

Michel DELEBARRE